

נדרים לז

מ. שווערד

1. ספר חתם סופר על מסכת נדרים דף לז/א

שכר פיסוק טעמים. מתוס' משמע דס"ל לרבי יוחנן כמ"ד אמרי לה אלו המסורות ולא פיסוק טעמים. אך בירושלמי דמייתי הר"ן מבואר דלכ"ע הכל דאורייתא אלא רבי יוחנן ס"ל דמ"מ מותר ליטול שכר דלא נאמר מה אני בחינם אלא בחוקים ומשפטים, והכוונה בזה דמחוייב ללמד בחינם בעל פה כל התורה חוקיה ומשפטיה וכל דיני התורה שיהיה בקי בהם כשלחן ערוך, **אבל אינו צריך ללמד איך יקרא הפסוק ואפילו ש"ס ופוסקים אחר שנכתבו אין צריך ללמד מתוך הכתב אלא להודיע בעל פה**, והא דמחלק במתני' בין מקרא למדרש היינו בימיהם שלא נכתבה אלא המשנה עדיין אע"פ שרבינו הקדוש סידר המשנה אבל לא נכתבה בימיו, **אבל עכשיו יכול לקבל שכר גם על כל הספרים להודיע סדר הקריאה בהם**, כנלע"ד:

2. שו"ע יורה דעה סימן רמו

(ה) מקום שנהגו ללמד תורה שבכתב בשכר מותר ללמד בשכר אבל תורה שבע"פ אסור ללמד בשכר לא מצא מי שילמדנו בחנם ילמוד בשכר ואע"פ שהוצרך ללמוד בשכר לא יאמר כשם שלמדתי בשכר כך אלמד בשכר אלא ילמד לאחרים בחנם ומה שנהגו האידנא ללמד הכל בשכר אם אין לו במה להתפרנס שרי ואפי' יש לו אם הוא שכר בטלה דמוכח שמניח כל עסקיו ומשא ומתנו שרי (וכל חידושי סופרים דהיינו מה שנתקן מזרבנג מותר ליטול שכר ללמדו) (הגהות מיימוני פ"א):

3. קרן אורה על מסכת נדרים דף לז/ב

גמרא פיסוק טעמים דאורייתא היא ור"י ס"ל דלאו דאורייתא היא. וכתב הרמ"א ז"ל ביו"ד סי' רמ"ו דכל מילי דרבנן שרי ללמדן בשכר. ולענ"ד צ"ע דכיון דכל מילי דרבנן הוי בכלל לא תסור א"כ בכלל חוקים ומשפטים הם, ודוקא פיסוק טעמים דאין זה אלא הבנת המקרא הוא דס"ל לר"י דאין זה בכלל חוקים ומשפטים אבל לא שאר דברי סופרים, ורוב תורה שבע"פ הם חידושי סופרים. וקצת ראייה לזה מהא דפריך בקדושין (נ"ח ע"ב) המקדש באפר פרה מקודשת מהא דנוטל שכר להזות הזייתו פסולה, ולפי הנ"ל הא יכול ליטול שכר להזות בטומאה דרבנן דהאיסור שכר הזאה הוא ג"כ מקרא דואותי צוה כדאיתא בבכורות (כ"ט ע"א) וא"כ אין זה אלא בטומאה [דאורייתא]. ואף דיש לדחות מ"מ דין זה צ"ע:

4. שו"ע יורה דעה סימן רכא

(ב) המודר הנאה מחבירו... ואסו' ללמדו מקרא כיון שמות' ליטול שכר עליה והוא מלמדו חנם נמצא שמהנהגו אבל מלמדו מדרש הלכות ואגדות והוא שלא יאמר הנאסר לאוסר שילמדנו **והאידנא שמותר ליטול שכר אף על המדרש הכל אסור** אבל ללמד את בנו אפי' מקרא מותר

5. שיטה מקובצת מסכת נדרים דף לז/ב

משום דמיפנן אבהתהון דינוקי למצותא דשבתא. האי דאין קורין אפילו באביהם של תינוקות איירי שלא יקראו לבניהם בשבת פרשה שלא למדו אותה מעולם או אפילו בימי החול כבר למדוה ימים רבים יש וכבר שכחהו והטעם כדי שלא יהיו טרודים בלמוד התינוקות ויתבטלו מלעסוק במצות שבת שזהו העונג. אבל אם כבר למדו אותה פרשה בחול אפילו פעם אחת לא יהיה כל כך טרדה ושפיר יהיה להם פנאי להתעסק במצות שבת. ויש נוסחאות דגרסי למיצתא להון והיא ישרה בעיני ופירושו היינו טעמא דאין קורין התינוקות בתחלה פרשה לפני רבן אלא שונין לפני רבן או לפני אביהן מה שקראו בשבוע מפני שאביהם (של) [שלהן] מופנים בשבת לשמוע מה שקראו בחול לידע אם יודעים אותו על הברור. הר"ן ז"ל. גירסא אחרת למצוואתא להגן פירוש שהאבות הם טרודים כל ימות החול ואינן קורין כלל ובשבת הם פנויים ומעכבין את בניהם כדי להיות להם לצוות ויקראו עמהם:

6. מהרש"א על נדרים דף לז/ב

מפורש זה התרגום כו'. הוא תרגום אונקלוס שכבר ניתן מסיני ושכחום וחזרום ויסדום ... ואמר ושום שכל אלו הפסוקים. כי ערוב ענין מביא לטעות אבל ההפסק לפי ענינו משים שכל וחכמה לכל ענין: ואמר במקרא אלו פיסוק טעמים. גם זה הוא דבר נוסף להפסיק הענינים להבינו וק"ל: